

Szatmáryi Múzeum
NA-1133.
Képtár

Szatmáryi Múzeum
NA-1133.
Képtár

Alkötő: DUNAVITTI NAPLO
Alkötés ideje: 1984.

TART.: PÉLSZAVATAI ÉS A LA KŐCSAI BOGSKODOS

HATLEKÖZMÉNY

2 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: LA KŐCSAI

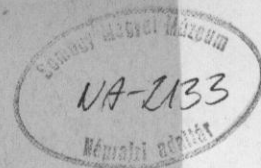
BEKÖZMUTATÓ: X 2.

XXIX

HALASPACK RT.

LECTARÓZÁS:

795
Nemzetiségi tájház

Fölébrednek a tárgyi emlékek

Kétnyelvű községben, megyénk egyik legdélibb településén, Lakócsán jártunk. A lakosság kilencven százaléka délszláv. Hétszáz lakják a falut, amely elszánta magát: tájházat rendez be az egyik öreg lakóépületben.

— A Bocskoros Paliét — mondják, de rögtön hozzáfűzik magyarázatként: azért hívják így, mert az édesapja bocskort készített.

Kecskés József, a Hazafias Népfront községi bizottságának elnöke beszélt a tájház tervéről.

— Régóta foglalkoztatja a község lakosságát az a gondolat, hogy gyűjtsük össze hagyományaink tárgyi emlékeit, rendezzünk be velük egy épületet. Minden családban őriznek olyan régiségeket, amelyekből szépen rendezhetnénk a nemzetiségi házat.

Kecskés József tíz évig tagja volt a Dráva együttesnek. Értett a hangszerek nyelvén, jól járta a délszlávok nemzeti táncát, a kólót. Főlragyogott a szeme, amikor hagyományairól beszélgetünk.

— Rendezzük be képzeletben a lakócsai tájházat!

— Ma még biztosan föllehető a népviselet. Ebből, a régi használati és munkaeszközökből tudom elképzelni, hogyan álljon össze a gyűjtemény. Régen szőttek-fontak az asszonyok. Számomra az ő munkaeszközeik, a terítők, a viselet idézik föl a régi idöket.

Favilla, sütőlapát még minden házban van a padlason. Ezeket már nem használják. Valamikor csak kéthetenként sütöttek az asszonyok kenyeret a kemencékben...

Lakócsán három nemzetiségi falut összefogó háziipari szövetkezeti csoport működik. Vezetőjük Borbás Mihályné népművész, hozzá is bekopogtattunk. A konyhában áll a csaknem nyolcvanéves öreg szövészék. Ezzel kereste meg a kenyérrelvót a szorgalmas asszony.

— Eleinte ötvenen szőttünk, aztán egyre kevesebben. A fiatalok nem szívesen ülnek a szövészék mellé.

— Miért nem?

— Az otthoni munka kiment a divatból; inkább elmennek Barcsra, az üzemek-

be dolgozni. A szövetkezeti csoportba egyetlen lány se jelentkezett, pedig egyre több a munkánk.

A konyhában, a szövészék mellett a tűzhelyen fő az ebéd. Unokák kíváncsiskodnak, jöttünkről tudomást szerezve, és a barátaik is átjönnek a házba. Körbe állják a szövészéket, amelyen új mintadarab készül.

A délszláv szöttes hagyományos színvilága: piros, fehér és fekete. Borbás Mi-

— Lehet, hogy eddig csak beszéltek róla, de felelős emberektől Barcsra is halottam, meg azt is tudom, hogy megvásárolták hozzá az épületet.

— Megvették? Azt a talpasházat? A Bocskoros Palié volt.

Megpróbálom elképzeltetni vele, hogy milyen lesz a tájház berendezése. Összecsapja a kezét:

— Sok mindent elvittek a faluból. Nincs olyan hónap,

A szövészéket ma is használják

hályné új variációkat tervez a régi mintákból. A mintadarab zsűri elé kerül, aztán megkezdődhet a piaci termelés, mert a pécsi háziipari szövetkezet ebből rendel a legtöbbet.

— Emellett csináljuk a miénket is. Az idén először amerikai megrendelést is kaptunk. De az itthoni piacon is a sokszínű sokác szöttest keresik.

— Hova szállítanak még külföldre?

— Európa csaknem minden országába. Amerikába most először. Idehaza hatvankét népművész boltot látunk el.

— Hallott róla, hogy tájházat létesítenek a községben?

— Ajjaj... — Aztán hozzáfűzi: — Mióta mondogatják már...

hogy ne jöjjön még most is egy autó Pécsről. Viszik a rokkát, s amit föllelnek, mindent.

Borbás Mihályné képzeletben régi szöttesekből, népviseletből rendezi be a tájházat.

— A tárgyi emlékek fölébrednek álmukból. Remélhetőleg nem a budapesti és más városbeli régiségkereskedő büszkélkedhet majd velük, pénztárcájukat tömögve.

Kell-e tájház Lakócsán? Megvallom, elejétől fogva motoszkál bennem e kérdés. A választ Borbás Mihályné szavaiból szűrtem le. Kell a tájház Lakócsának — és minden községnek, amely meg akarja őrizni múltjának emlékeit.

Horányi Barna

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1984 MAR 19

Gyűjtik a tárgyi emlékeket

Délszláv tájház a lakócsai bocskoros hajlékában

A szegény emberek lábbeli-készítője volt Lakócsán id. Jelics Pál. Vele kihalt a mesterség, ám emléke megmarad: a községi tanács megvásárolta hajlékát, melyben délszláv tájházat kívánnak berendezni.

A Somogy megyei, Dráva menti, horvátok lakta Lakócsán — ahonnan naponta sokan buszoznak be Pécsre dolgozni, — egyre-másra épülnek az új házak, közben eltűnedeznek a faluképre oly jellemző régi emlékek. Id. Jelics Pál háza azért is érdemel különös figyelmet, mert az egyetlen talpasház. Ezért is szemelte ki és áldozott rá a tanács, s kért százezer forint anyagi támogatást az Országos Műemléki Felügyelőségtől az építmény konzerválására, továbbá a hozzátartozó telek és gazdasági épületek megvásárlására. Elképzelésük szerint a So-

mogy megyei Múzeumi Igazgatóság restaurátorainak közreműködésével állítják majd helyre a talpasházat, eközben a cseréptetőt az eredeti zsúpfedelesre cserélik. A belső berendezés: a bútorok, a használati és népművészeti tárgyak, a szerszámok egy átlagos földműves család mindennapjait idézik majd.

A tárgyi emlékeket a barcsi Dráva Múzeumban és a helyi általános iskolában már gyűjtik. Dr. Fenyősi László tanácselnök, aki szívügyének tekinti a tájház létrehozását, kifejezte reményét: ha az Országos Műemléki Felügyelőségtől a kért támogatást megkapják, hozzákezdhetnek a helyreállításhoz, amihez a községbeliek nagy értékű társadalmi munkát ajánlottak fel. A délszláv tájház fenntartását a tanács vállalja.